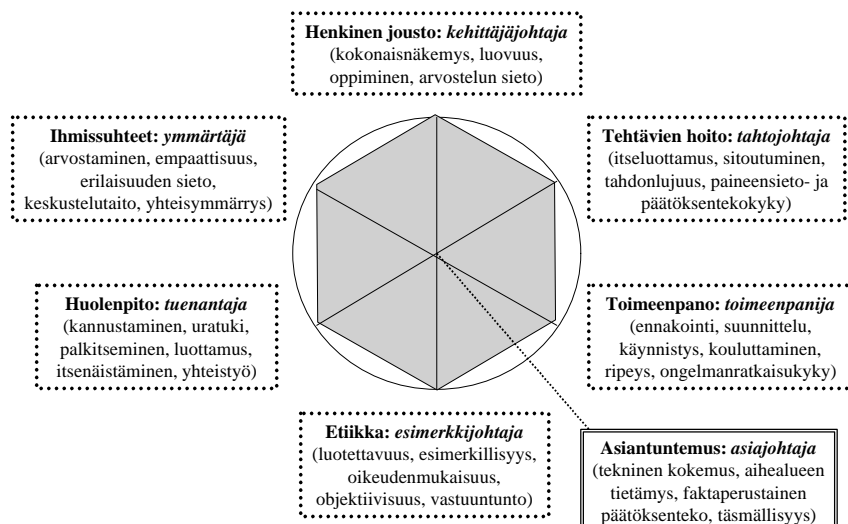

Ohjelmistoprojektien johtaminen

Johdanto

Jukka Paakki

1. Tasapainoisen johtajan profiili

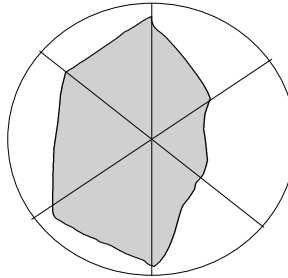

Oma profiili

Henkinen jousto: kehittäjäjohtaja
(kokonaisnäkemys, luovuus, oppiminen, arvostelun sieto)

Ihmissuhteet: ymmärtäjä
(arvostaminen, empaattisuus, erilaisuuden sieto, keskustelutaito, yhteisymmärrys)

Tehtävien hoito: tahtojohdaja
(itseluottamus, sitoutuminen, tahdonlujuus, paineensieto- ja päätöksentekokyky)

Huolenpito: tuenantaja
(kannustaminen, uratuki, palkitseminen, luottamus, itsenäistäminen, yhteistyö)

Toimeenpano: toimeenpanija
(ennakointi, suunnittelu, käynnistys, asiantuntemus, riipeys, ongelmanratkaisukyky)

Etiikka: esimerkkijohtaja
(luotettavuus, esimerkillisyys, oikeudenmukaisuus, objektiivisuus, vastuuntunto)

Jukka Paakki

3

2. Projekti:

joukko *ihmisiä* ja muita resursseja, jotka on *määrätyksi ajaksi* koottu yhteen suorittamaan tiettyä *tavoitteellista tehtävää*

- *Tavoitteet*: päämäärä tai tulos, johon pyritään
- *Elinkaari*: ei jatkuvaa toimintaa, vaan alku ja loppu
- *Itsenäinen kokonaisuus*: erikseen suoritettava ja hallittava
- *Ryhmätyöskentely*: vähintään 2 erilaista ihmistä
- *Vaiheistus*: tehtäväkokonaisuuden ja työnjaon hallinta
- *Ainutkertaisuus*: projektia ei voi toistaa identtisenä

Jukka Paakki

4

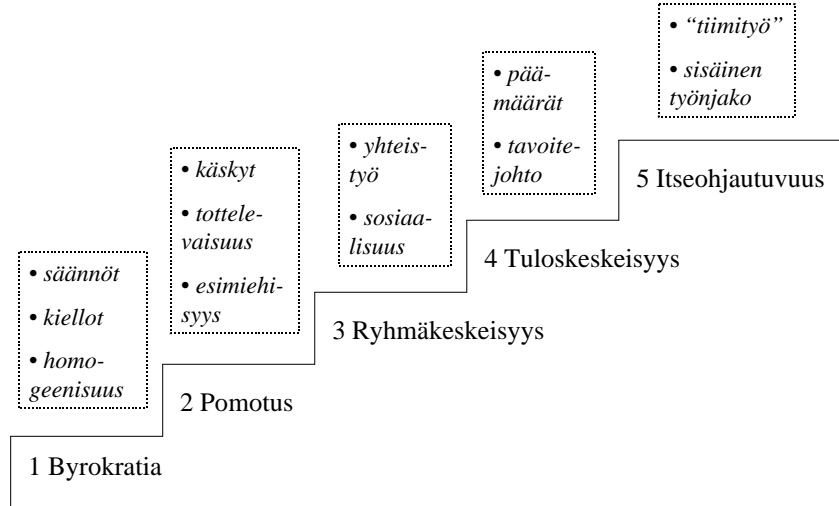
- *Muutos*: tavoitteet, suunta tai resurssit vaihtuvat
- *Seurannaisvaikutukset*: edellinen vaihe vaikuttaa seuraavaan
- *Tilaustyö*: asiakas, jolla vaatimuksia ja reunaehtoja
- *Epäyhtenäisyys*: monimutkainen kokoelma teknologiaa, rahaa, materiaaleja, ihmisiä ja kulttuureja
- *Alihankinnat*: osa työstä tehdään projektin ulkopuolella
- *Riski ja epävarmuus*: aina voi jokin mennä pieleen

3. Projektin johtaminen / hallinta:

organisoidaan projektiryhmä toimimaan siten, että projektille asetetut *tavoitteet* saavutetaan ja työ saadaan *päätökseen*

- *Suunnittelu*
- *Toimeenpano*
- *Ohjaus*
- *Tehtävien koordinointi*
- *Valvonta*
- *Suunnan näyttäminen*
- *Motivointi*
- *Ihmisten johtaminen*

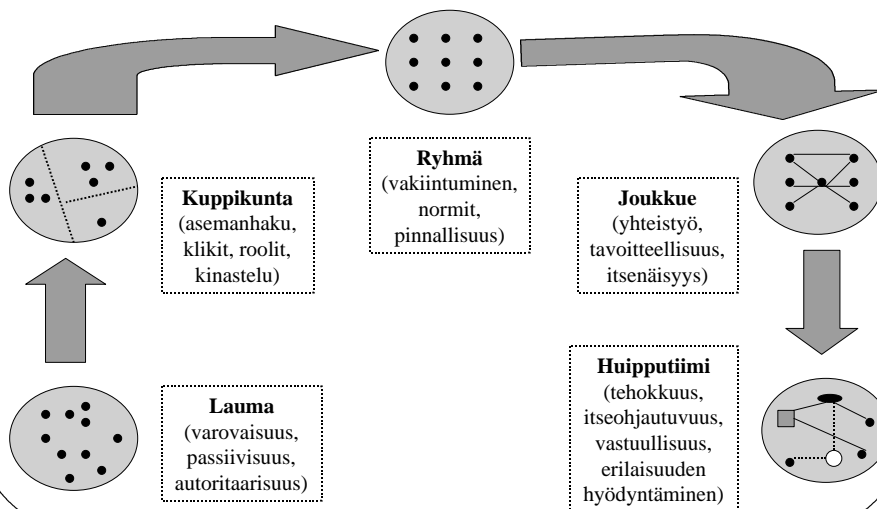
Johtamiskulttuurin tasot

Jukka Paakki

7

4. Ryhmän kehitys

Jukka Paakki

8

5. Tiimin roolit

Keksijä (älykäs, omaperäinen, mietiskelijä)

Viimeistelijä (tunnollinen, yksityiskohtien viilaaja, sitkeä)

Tiedustelija (utelias, kokeilija, uuden luoja)

Arvioija (kriittinen, jarrumies, ongelmien esiintuoja)

Takoja (vauhdittaja, voimakastahtoinen, läpi harmaan kiven)

Hengenluoja (sovittelija, ilmapiirin rakentaja, diplomaatti)

Tekijä (käytännöllinen, puurtaja, toimeenpanija)

Kokooja (järkevä, rauhallinen, kokonaisuuksien hahmottaja)

Jukka Paakki

9

- useimmiten samalla henkilöllä useita rooleja
- roolit vaihtelevat tilanteen mukaan
- käyttökelpoisin työläinen: kaikkien roolien haltija
- toimivin tiimi: tasapainoinen sekoitus **kaikkia rooleja**

- *oma profiili:*

- keksijä	12 %
- tiedustelija	14 %
- takoja	6 %
- tekijä	20 %
- viimeistelijä	15 %
- arvioija	4 %
- hengenluoja	25 %
- kokooja	4 %

Jukka Paakki

10

**6. Tom DeMarco, Timothy Lister:
Peopleware - Productive Projects and Teams, 2nd ed.
Dorset House Publishing Co., 1999.**

- useimmat ohjelmistoprojektit epäonnistuvat osittain
- 25% projekteista keskeytyy eli epäonnistuu kokonaan
- epäonnistuminen ei ole koskaan teknologian syytä
- pääongelmat ovat *sosiologisia*
- tekniset ongelmat ovat helppoja (“*miten asentaa Linux*”), sosiologiset ongelmat vaikeita (“*miksi Osmo on ääliö, miksi Jussi lähtee firmasta*”)
- ohjelmistokehitys (*development*) on eri asia kuin tuotanto (*production*)
- kehitys-managerit ajattelevat liiaksi tuotanto-managerien tapaan
- ihmis-manageri hyödyntää työntekijöiden erilaisuuden

- projektipäällikön tehtävä ei ole saada ihmiset tekemään työtä vaan tehdä heille työnteko mahdolliseksi
- “tuottavaan” työhön huonosti kykenevä työntekijä voi olla kullanarvoinen yhteishengen luoja ja katalyytti
- jatkuva ylityö hampaat irvessä (ja sen teettäminen) on hulluutta
- loppuunpoltettu työntekijä katoaa lopullisesti
- liian tiukka *aikataulu* musertaa työn laadun
- paras laatu ja tuottavuus saadaan projekteissa, joilla ei ole tiukkaa *johdon määräämää* aikataulua
- työntekijällä ei pidä teettää hänelle liian vaikeaa tehtävää - joko hän ei saa sitä lainkaan valmiiksi tai hän tuottaa pelkkää sekulia
- työympäristöllä (huoneiden sijoittelulla yms.) on suuri merkitys
- ihmisten työtehossa on suuria eroja: (a) parhaimmat : huonoimmat 10 : 1; (b) parhaimmat : keskiverrot 2,5 : 1
- ohjelmointikielellä (poislukien assembler), työkokemuksella (poislukien alle 6 kk) tai palkalla ei korrelaatiota tuottavuuteen

- suurin vaikutus tuottavuuteen on sillä, keitä *työtoverit* ovat
- parhaimmat työntekijät tuntuvat kasautuvan tiettyihin yrityksiin, huonoimmat luuserit taas joihinkin toisiin
- yritysten työympäristö ja kulttuuri imee joko onnistujia tai surkimuksia
- työntekijää ei voi muuttaa projektin aikana - hän on projektin lopussa täsmälleen yhtä hyvä tai huono kuin sen alussa
- työntekijöille pitää antaa haasteita (muttei liian vaativia) - he suoriutuvat parhaiten saadessaan yrittää jotakin uutta
- haasteellinen tehtävä virittää tiimihenkeä
- oikealla tiimillä on identiteetti (nimi), eliittistatus, yhteisomistus tuotteeseen ja lysti meininki
- rekrytoinnissa pitäisi pyytää työnäytteitä (ohjelmistoja) tai demonstraatiota (ohjelmointia) sekä lyhyttä esitelmää vapaasti valittavasta aiheesta
- rekrytointiryhmässä oltava mukana tulokkaan tulevat työtoverit

- tiimintuholaisia:
  - *suojautuva johtaminen* (ei täyttä luottamusta työntekijöihin, tekninen puuttuminen tekemiseen)
  - *byrokratia* (turha paperityö)
  - *fyysinen välimatka* (estää interaktiivisen ongelmanratkaisun)
  - *ajan pirstominen* (sijoittaminen useaan projektiin yhtä aikaa)
  - *laadun madaltaminen* (aikataulua tiukasti valvomalla)
  - *hihasta vedetyt aikataulut* (kysymättä tiimiltä *todellista* aikataulua)
  - *klikkikontrolli* (tehokkaiden työparien hajottaminen)
- kemianluojia:
  - *laatuormitus* (“*vain paras on meille kyllin hyvää*”)
  - *toistuva positiivinen palaute*
  - *elitismen rakentaminen* (“*meidän porukka ei turistiluokassa matkusta*”)
  - *erilaisuuden hyväksyminen ja hyödyntäminen* (tiimiroolit)
  - *toimivien tiimien suojeleminen ja säilyttäminen* (projektista toiseen)

- päällikön paikka on taustalla, täysin tiimin toimintaan luottaen (“*minä en lue sopimuksia enkä tuntiraportteja*”)
- projektipäällikkö on paras *johtaja* (itseluottamus, auktoriteetti)
- tiimin jäsenet ovat parhaita toistensa kouluttajia
- kilpailutilanne estää yhteistyön - analogia ohjelmistotiimin ja urheilujoukkueen välillä ontuu pahasti, luontevampi vertailukohde: kuoro
- jatkuvan kehityksen tukityökaluja:
  - *pilottiprojektit* (standardit sivuun ja jotain mielenkiintoista tilalle, mutta vain yksi uusi asia kerrallaan)
  - *sisäiset pikku kisat* (ohjelmointi, debuggaus, extreme survival)
  - *aivoriihet* (hullujen ideoiden esiinkaivelua)
  - *työhenkinen virkistystoiminta* (seminaarit, kurssit, juhlat)
- ihmiset vihaavat muutosta, eivät loogisista vaan *tunnesyistä*
- muutos on saatava *tuntumaan hyvältä*, turvallisuudentunne säilyttäen

- yrityksen arvokkain pääoma on sen henkilöstö (*human capital*) - siihen on kulutettu ja sijoitettu suuret summat rahaa ja osaamista
- henkilöstön viihtymiseen ja työniloon on satsattava
- johtamisen suurin synti on ihmisten *ajan tuhlaaminen*
  - päätöksenteon lykkääminen
  - kokouksista myöhästely
  - kahdenkeskiset keskustelut (päällikkö - alainen) kokouksissa
  - nippelihommien teettäminen asiantuntijoilla
  - tarpeeton raportointi
  - useammassa projektissa työskentely yhtä aikaa
- **Prosessit ja Menetelmät** ovat pahasta (hmm...)
- projektipäällikön uralle on *sovelluttava* ilman liian suuria harhaluuloja ja *haluttava* ilman pakkoa (“dual ladder”)